

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 iulie-august

Seria I, Anul XX, Nr. 1-2 (225-226), 2012

CARDINALUL ALEXANDRU TODEA 100 DE ANI DE LA NAȘTERE, 10 DE LA MOARTE

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;
Cuvântul PSS Virgil Bercea despre Cardinalul Alexandru Todea - pag. 4-5;
Comemorarea Mitropolitului Ioan Vancea, Vășad - pag. 14-15.

Comunicat COMECE

Solidaritatea interregională a fost punctul central al întâlnirii din acest an a liderilor religioși europeni cu președinții instituțiilor UE. Aceasta a fost cea de-a opta întâlnire la nivel înalt care s-a organizat la invitația președintelui José Manuel Barroso și a fost coprezidată de Herman Van Rompuy, președintele Consiliului European, și László Surján, vice-președintele Parlamentului European.

Comisia Europeană menține un dialog deschis, transparent și constant cu bisericele și comunitățile religioase, în conformitate cu Tratatul de la Lisabona, care a consacrat acest dialog în dreptul primar (articolul 17 TFUE). Una dintre aspectele acestui dialog este Întâlnirea anuală la nivel înalt a liderilor religioși.

În acest an Comisia UE a dedicat Întâlnirea la nivel înalt pentru „Solidaritatea Interregională: setarea parametrilor pentru societatea de mâine din Europa”, deoarece anul 2012 marchează „Anul European pentru îmbătrânirea activă și solidaritatea între generații”. Episcopii COMECE au dedicat, de asemenea, acestui subiect, Adunarea Plenară de Primăvară din acest an și au subliniat faptul că generațiile nu pot trăi numai pentru ele, ci ele trebuie să se bazeze unele pe altele. Dialogul și Solidaritatea dintre generațiile mai în vârstă și generațiile mai tinere sunt bazele pentru dezvoltarea umană a societăților noastre: ea aduce speranță și împlinire personală.

Pentru a face față crizei critice demografice din Europa, Mons André-Joseph Leonard, arhiepiscop de Malines-Bruxelles, a sugerat în ședința de astăzi, că între opțiuni diferite - pe lângă reforma sistemelor de

pensii și de imigrare - consolidarea familiilor, în special familiile stabile, este singurul mod realizabil de a depăși criza. Acest lucru implică măsuri curajoase în domeniul politicii fiscale, sprijin financiar pentru al treilea sau al patrulea copil, măsuri sociale care favorizează munca pentru echilibrarea vieții de familie.

În acest context, Mons Gianni Ambrosio (Italia), vice-președinte COMECE, a subliniat necesitatea pentru Europa și statele sale membre de a păstra duminica ca zi săptămânală de odihnă comună. „Mai ales pentru familie, pentru viața spirituală a membrilor săi și pentru relațiile umane, atât în interiorul familiei, cât și cu rudele și prietenii, odihna comună de Duminică este de o importanță fundamentală”. El a reamintit că Bisericele împreună cu sindicatele și principalele organizații ale societății civile și-au unit forțele pentru a proteja ziua liberă de Duminică în UE și în legislația Statelor Membre.

Referindu-se la situația dramatică a șomajului în Spania, Mons. Adolfo Gonzales-Montes (Spania, delegat COMECE), a denunțat „practici politice iresponsabile și imorale din Spania, care au condus la sacrificarea tinerei generații”, care acum sunt loviți de o rată a șomajului de 50%. El a cerut UE să promoveze măsuri eficiente de combatere a șomajului în rândul tinerilor și a subliniat rolul de susținere a fondurilor UE, inclusiv contribuția UE în domeniul politicienilor tineri.

În România, ca și în multe țări din Europa de Est, familiile sunt încercate de faptul că unul sau ambii părinți trebuie să se deplaseze pentru a lucra în Europa de Vest, în scopul de a-și sprijini familiile de acasă, a explicat Mons. Virgil Bercea (vice-președinte COMECE). „Aceasta este cauza destrămării multor familii și a creșterii copiilor fără unul sau ambii părinți, fapt care va crea alte probleme pentru societatea europeană pe termen lung”. El a cerut instituțiilor UE să creeze mecanisme specifice pentru țări precum România, care va ajuta să se dezvolte mai rapid din punct de vedere economic, astfel încât să poată oferi oportunități pentru cetățeni ei. „Aceste mecanisme ar trebui să includă transparență pentru modul în care banii publici sunt cheltuiți, garanții pentru un sistem independent de justiție, eradicarea corupției, protecția drepturilor omului și a libertății religioase”.

Secretariatul COMECE

COMECE este Comisia Conferințelor Episcopale din Uniunea Europeană și cuprinde 26 de episcopi reprezentând toate statele membre ale Uniunii Europene. Pentru mai bine de 30 de ani, COMECE a însoțit procesul integrării europene și și-a oferit reflecțiile. COMECE aste astăzi partener de dialog al instituțiilor europene, după cum prevede articolul 17 (3) al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

ioanfpop@gmail.com

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, Ioan Dărăbăneanu, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantiş.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Dumnezeu este păstorul omenirii

22.07.2012

Iubiți frați și surori!

Cuvântul lui Dumnezeu în această duminică ne repropune o temă fundamentală și mereu fascinantă a Bibliei: ne amintește că Dumnezeu este păstorul omenirii. Acest lucru înseamnă că Dumnezeu dorește pentru noi viața, dorește să ne călăuzească la pășune bună, unde ne putem hrăni și odihni; nu dorește ca noi să ne pierdem și să murim, ci să ajungem la ținta drumului nostru, care este tocmai plinătatea vieții. Aceasta este ceea ce fiecare părinte dorește pentru copiii săi: binele, fericirea, realizarea. În Evanghelie, Isus se prezintă pe sine ca Păstor al oilor pierdute ale casei lui Israel. Privirea lui asupra lumii este o privire „pastorală”. De exemplu, în Evanghelia din această duminică se spune că „coborându-se din barcă, Isus a văzut o mulțime numeroasă de oameni și a fost cuprins de milă față de ei, deoarece erau ca niște oi fără păstor. Atunci a început să-i învețe multe lucruri” (Marcu 6,34). Isus îl întruchiează Dumnezeu Păstor cu modul Lui de a predica și cu faptele Lui, având grijă de bolnavi și păcătoși, de cei care sunt „pierduți” (cf. Luca 19,10), pentru a-i aduce înapoi în siguranță, în milostivirea Tatălui.

Printre „oile pierdute” pe care Isus le-a salvat se află și o femeie pe nume Maria, originară din satul Magdala, lângă Lacul Galileei, și de aceea numită Magdalena. Astăzi este pomenirea ei liturgică în calendarul Bisericii. Evanghelistul Luca spune că Isus a scos din ea șapte demoni (cf. Luca 8,2), adică a salvat-o dintr-o totală aservire celui rău. În ce constă această vindecare profundă pe care Dumnezeu o înfăptuiește prin Isus? Acesta constă într-o pace adevărată, completă, rod al reconcilierii persoanei în ea însăși și în toate relațiile sale: cu Dumnezeu, cu ceilalți, cu lumea. Într-adevăr, cel rău încearcă mereu să ruineze lucrarea lui Dumnezeu, semănând divizare în inima omului, între trup și suflet, între om și Dumnezeu, în relațiile interpersonale, sociale, internaționale și chiar și între om și creație. Cel rău seamănă război; Dumnezeu creează pace. Mai mult, după cum afirmă Sfântul Paul, Cristos „este pacea noastră, care din cele două lumi, Israel și păgânii, a făcut un singur popor; prin moartea sa pe cruce, el a făcut să cadă ceea ce despărțea, adică zidul urii” (Efeseni 2,14). Pentru a împlini această lucrare de reconciliere radicală, Isus, Păstorul cel Bun, a trebuit să devină Miel, „Mielul lui Dumnezeu (...) care ridică păcatul lumii” (Ioan 1,29). Numai în felul acesta a putut realiza minunata promisiune a Psalmului: „Da, fericirea și îndurarea mă vor însoți în toate zilele vieții mele și voi locui în casa Domnului până la sfârșitul zilelor mele” (22/23,6).

Iubiți prieteni, aceste cuvinte fac să ne vibreze inima, pentru că ele exprimă dorința noastră cea mai profundă, spun lucrul pentru care am fost făcuți: viața, viața veșnică! Sunt cuvintele celui care, asemenea Mariei Magdalena, a experimentat prezența lui Dumnezeu în propria viață și cunoaște pacea Lui. Cuvinte mai adevărate decât oriunde pe buzele Fecioarei Maria, care deja trăiește pentru totdeauna în pășunile Cerului, unde a condus-o Mielul Păstor. Marie, Maica lui Cristos pacea noastră, roagă-te pentru noi!

Isus este pâinea care satură definitiv

12.08.2012

Iubiți frați și surori!

Lectura capitolului al VI-lea din Evanghelia după Ioan, care ne însoțește în aceste duminici la Sfânta Liturghie, ne-a condus să reflectăm asupra înmulțirii miraculoase, în care cinci pâini de orz și doi pești au fost de ajuns pentru a hrăni o mulțime de cinci mii de oameni, și asupra invitației pe care Isus o adresează celor pe care îi săturase, de a se îngriji să își procure mâncarea ce rămâne pentru viața veșnică. Isus vrea să îi ajute să înțeleagă sensul profund al miracolului pe care l-a săvârșit: potolind foamea fizică în mod miraculos, îi dispune să primească anunțul că El este pâinea coborâtă din cer (cf. In 6,41), care satură în mod definitiv.

Și poporul evreu, în timpul lungii călătorii prin pustiu, mâncase o pâine coborâtă din cer, mana, care l-a menținut în viață până la sosirea în țara promisă. Acum, Isus vorbește despre Sine ca despre adevărata pâine coborâtă din cer, capabilă să mențină în viață nu pentru un moment sau pentru o porțiune de drum, ci pentru totdeauna. El este hrana care dă viața veșnică, pentru că este Fiul unuia-născut al lui Dumnezeu, care este în sânul Tatălui, venit să dea omului viața în plinătate, pentru a-l introduce pe om în însăși viața lui Dumnezeu. În gândirea ebraică era clar că adevărata pâine din cer, care nutrește Israelul, era Legea, cuvântul lui Dumnezeu. Poporul lui Israel recunoștea în mod clar că Torah era darul fundamental și durabil al lui Moise și că elementul fundamental care îl distingea de celelalte popoare consta în a cunoaște voința lui Dumnezeu și, prin urmare, calea dreaptă a vieții. Acum Isus, manifestându-se ca pâinea din cer, mărturisește că este Cuvântul lui Dumnezeu întrupat, prin care omul poate face din voința lui Dumnezeu mâncarea sa (cf. In 4,34), care îi orientează și susține existența.

A pune la îndoială divinitatea lui Isus, cum fac iudeii din pasajul evanghelic de astăzi, înseamnă deci a te opune lucrării lui Dumnezeu. Ei de fapt spun: este fiul lui Iosif! Îi cunoaștem pe tatăl și pe mama Lui! (Cf. In 6,42). Ei nu merg dincolo de originile sale pământești, și de aceea refuză să îl accepte drept Cuvântul lui Dumnezeu făcut trup. Sf. Augustin comentează: „erau departe de acea pâine cerească, și erau incapabili să simtă foame de ea. Aveau gura inimii bolnavă (...). În fapt, această pâine cere foamea omului interior” (Omilie la Evanghelia lui Ioan 26,1). Trebuie să ne întrebăm dacă noi simțim într-adevăr această foame, foame de Cuvântul lui Dumnezeu, foamea de a cunoaște adevărul sens al vieții. Numai cine este atras de Dumnezeu Tatăl, cine îl ascultă și se lasă să fie instruit de El poate crede în Isus, îl poate întâlni și se poate nutri din El, și astfel găsi adevărata viață, drumul vieții, dreptatea, adevărul și iubirea. (...)

Invocând-o pe Maria Preasfântă, să îi cerem să ne călăuzească la întâlnirea cu Isus, pentru ca prietenia noastră cu El să fie din ce în ce mai intensă; să îi cerem să ne introducă în deplina comuniune de iubire cu Fiul ei, pâinea cea vie coborâtă din cer, astfel încât să fim reînnoiți de el înlăuntrul nostru.

PSS Virgil BERCEA

Cardinalul Alexandru Todea *

„Lanțurile voastre, lanțurile enoriașilor voștri constituie gloria, mândria Bisericii: adevărul v-a făcut liberi. Au încercat să vă reducă la tăcere libertatea, să o sufoce, dar nu au reușit. Voi ați rămas liberi lăuntric, chiar dacă în lanțuri, liberi, chiar dacă în plânset și lipsuri, liberi, chiar dacă comunitățile voastre erau profanate și lovite...” (Papa Ioan Paul al II-lea, 8 mai 1999).

Preasfinția Voastră, Dragii mei,

Reiterând acest pasaj pe care Papa Ioan Paul al II-lea l-a rostit în Catedrala Sfântul Iosif din București, cu ocazia vizitei din 1999, încercăm să re trăim și noi, să ne facem proprie libertatea fiilor lui Dumnezeu pe care ”sfinții închisorilor, ai gulagurilor, deltei și canalelor” au trăit-o, înlănțuiți fiind. Da, liberi și demni ei, prin pușcării și suferințe – liberi noi, într-o societate care cu greu își găsește reperele și care nu-și prea poate defini scopul. Este lungă lista sfinților care au pățimit pentru că au crezut, pentru că erau intelectuali, pentru că nu și-au asumat trădarea, pentru că au rămas liberi. Printre acești sfinți ai închisorilor se numără și Cardinalul Alexandru Todea.

La 22 mai, s-au împlinit 10 ani de la întoarcerea la „casa Tatălui” a Eminenței Sale, iar la 5 iunie 2012 s-au împlinit 100 de ani de la nașterea domniei sale. Mitropolia Bisericii noastre, Preafericitul Cardinal Lucian, a consacrat acest an comemorărilor Cardinalului Alexandru Todea.

Cardinalul Todea a avut diverse legături cu Oradea, dintre care pot să vă spun concret următoarele: - a fost prieten foarte bun cu Preasfințitul Iuliu Hirțea. După ieșirea din pușcărie s-au întâlnit de foarte multe ori, clandestin, feriți de ochii securității, la Cluj, în apartamentul familiei Părintelui Ciaca, pentru a discuta problemele Bisericii noastre - și a ținut cont foarte mult de părerea Preasfințitului Hirțea; de altfel a participat personal la înmormântarea Preasfințitului și a celebrat prohodul în secret;

- a venit special la Oradea când s-au început celebrările Sfintei Liturghii în limba română la biserica Sfânta Maria. Securitatea făcea presiuni pentru ca Biserica Greco-Catolică să treacă la romano-catolici. Cardinalul nu a fost împotriva celebrărilor în limba română, dar a insistat pentru a nu ne pierde identitatea;

- când Monseniorul Coriolan Tămâian a suferit atacul cerebral, Cardinalul Todea a venit la Oradea pentru a afla din gura Monseniorului cine este succesorul. Eram prezent la această întâlnire și am văzut cât de greu putea să se exprime Monseniorul Tămâian, dar am reușit să înțeleg numele succesorului: Vasile Hosu;

- apoi, Preasfințitul Hosu a primit hirotonirea episcopală din mâinile Cardinalului Todea.

A fost grandios Cardinalul nostru, și a fost apreciat, respectat și foarte iubit de Sfântul Părinte, Papa Ioan Paul al II-lea. În 1990 a participat la Sinodul

Episcopilor la Roma, despre formarea seminariștilor – la aceste întâlniri, fiecare episcop avea dreptul să vorbească 8 minute după care microfonul se întreprușea. Când a venit rândul Episcopului Todea, dânsul nu a vorbit doar despre formarea în seminarii, ci și despre suferințele Bisericii noastre și a depășit timpul - nimeni însă nu l-a întrerupt – cu toții erau cu ochii în lacrimi. La încheierea discursului, Papa Ioan Paul al II-lea a spus: „când cineva a fost obligat să tacă 40 de ani, are dreptul să vorbească o săptămână, iar noi, obligația să-l ascultăm”!

Cardinalul era o persoană agreabilă: îi plăcea să se întâlnească cu oamenii simpli și le asculta toate ofurile; știa să se întrețină cu oamenii de cultură și avea un discurs coerent, plăcut și de înaltă ținută intelectuală; era un părinte spiritual de o deosebită finețe – profund și categoric, înțelegător și delicat – pentru cei care-i cereau sfatul; avea o capacitate de persuasiune deosebită. Am fost foarte mult timp alături de Cardinalul Todea și în foarte multe ipostaze. Se ruga mult și cu tărie, avea o credință cu care putea să mute munții din loc, celebra Sfânta Liturghie și celelalte sacramente „dumnezeiește”, cânta la slujbe extraordinar de frumos, își pregătea predicile și fascina mulțimea când vorbea. A avut o ținută de „senator roman”, parcă era tăiat în piatră, era un om liber, așa putea spune –

(continuare în pag. 5)

* Mesaj rostit cu ocazia evenimentului cultural „Cardinalul Alexandru Todea - 100 de ani de la naștere”, ținut în data de marți, 26 iunie 2012, în Catedrala Sfântul Nicolae din Oradea.

Sfințirea icoanelor

Duminică, 8 iulie, comunitatea greco-catolică din Ghenetea l-a primit cu mare bucurie în mijlocul ei pe Preasfințitul Virgil.

După ce în urmă cu 8 ani biserica din localitate a fost sfințită, iată că prin eforturile comunității și ale unor binefăcători a fost finalizată casa parohială, precum și două icoane dispuse pe fațada bisericii, reprezentând pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel, a căror hram biserica îl poartă.

P.S. Virgil a fost întâmpinat de pr. paroh Gheorghe Liț-Demian, pr. prot. Zorel Miclăuș, toți preoții din protopopiatul de Marghita și un impresionant număr de credincioși greco-catolici și ortodocși care au dorit să ne fie alături la acest moment de sărbătoare.

Sfânta Liturghie arhierescă a fost celebrată de Preasfințitul Virgil alături de pr. prot. Zorel Miclăuș, pr. paroh Gheorghe Liț-Demian, pr. Adrian Șimon Cioară, pr. Florin Ghiulai, pr. Alin Orțan, pr. Gheorghe Dat, pr. Gheorghe Seica, pr. Vasile Todean, pr. Gabriel Vana, pr. Ioan Aciu.

Preasfinția Sa, în cuvântul său de învățătură, referindu-se la evanghelia duminicii, i-a întărit pe credincioși și i-a îndemnat să rămână tari în credință spunându-le: „ruțați-l pe Isus să rămână mereu cu voi”. Preasfințitul Virgil a mulțumit tuturor celor ce s-au implicat în edificarea casei și realizarea celor două icoane. La rândul său, pr. Gheorghe Liț-Demian a mulțumit lui Dumnezeu pentru această zi minunată: „se cuvine

să-i aducem laude lui Dumnezeu pentru toate darurile care le-a trimis în comunitatea noastră”. De asemenea a mulțumit tuturor celor prezenți la această sărbătoare, familiei și celor care au dat un sprijin atât material, cât și spiritual pentru acest eveniment.

Pentru meritele deosebite și implicarea în bunul mers al parohiei timp de 8 ani pr. paroh Gheorghe Liț-Demian a fost numit „iconom stravofor” și a primit din partea Preasfințitului Virgil crucea pectorală.

După slujbă a urmat sfințirea celor două icoane de pe fațada bisericii și a casei parohiale.

La final toți participanții au fost invitați la o agapă frățească în curtea bisericii.

Pr. Gheorghe LIȚ-DEMIAN

(urmare din pag. 4)

era întruchiparea libertății. Iubea poporul român fără rezerve și s-a luptat pentru demnitatea lui; iubea Blajul ca pe un altar sfânt și iubea Roma cu aceeași tărie. Nu a fost bogat niciodată, provenea dintr-o familie cu 16 copii, dar a avut o altă bogăție: bogăția sufletească, a minții și a inimii. A fost un om, un mare om, un om adevărat, un creștin devotat lui Hristos și Maicii Sfinte.

O viață, un destin personal care se identifică cu destinul unui neam, al unei Biserici. Model de credință și tărie în orice împrejurare a vieții, păstor și apărător al turmei sale, Cardinalul Alexandru Todea domină dincolo de zorii existenței noastre istorice, din veșnicia unde credem cu convingere că este, rămânând unul dintre stâlpii pe care se sprijină spiritualitatea și destinul valorilor românești autentice, chemându-i pe toți la unitate în Biserica lui Hristos, Una, Sfântă.

Mulțumesc Părintelui Arhimandrit Manel Nin, rectorul Colegiului Grec de la Roma, autorul cărții „Timpul Domnului, timpul omului”, părintelui Mihai Tegzeș pentru traducere, părintelui Alexandru Buzalic pentru prezentare și surorilor lauretane din Baia Mare pentru tipărire. Mulțumesc Editurii Metropolis - Domnilor Horia Neag și Adrian Buzaș, pentru dăruirea cu care au lucrat la apariția Albumului „Alexandru Cardinal Todea 100” și Doamnei doctor Dorina Filip care îl va prezenta. Mulțumesc Părintelui Silviu Hodiș și Editurii Galaxia Gutenberg pentru publicarea volumului omagial „Cardinalul Todea”. Mulțumesc Corurilor „Fiat Lux”, condus de Doamna Profesoară Monica Antonia Nica și Coralei „Scola Cantorum”, condusă de Maestrul Radu Mureșan și mulțumesc Biroului Pastoral pentru pregătirea acestei întâlniri. Vă mulțumesc dumneavoastră tuturor!

Otilia BĂLAȘ

„Liceul Român Unit de Fete din Beiuș” 1896-1948

Cartea „Liceul Român Unit de Fete din Beiuș” 1896-1948, Monografie istorică, a Doamnei Iudita Călușer, apărută în Editura Logos '94, Oradea, 2011, expune documentat și sistematic istoria unui liceu care în decursul unei jumătăți de veac a fost, pe scara valorilor, între primele școli din țară, alături de Liceul „Samuil Vulcan”.

Desigur, numai o sensibilitate intelectuală particulară a determinat pe autoare să caute prin arhive și documente date exacte despre Liceul de Fete din Beiuș, ca să poată reconstitui în paginile unei cărți viața unei școli cu rol spiritual și cultural determinant pentru nord-vestul Transilvaniei, dar și pentru țară, „floare a darurilor” ca și școlile Blajului.

Indiscutabil, subiectul cărții, rodul unei cercetări riguroase, se impune. Lucrarea este însă mai mult decât o prezentare cronologică a istoriei unui liceu care a avut un rol remarcabil în învățământul românesc, de la deschiderea „Școlii Civile Greco-Catolice de Fete” din Beiuș, în 1896, de către Episcopul greco-catolic de Oradea, Mihail Pavel (1827-1902), până în anul 1919, când devine liceu, și, în continuare, până la desființarea instituției, în 1948, odată cu suprimarea Bisericii Unite. Lucrarea este departe de a interesa doar pe specialiști.

De la prima până la ultima pagină a monografiei este prezentă Episcopia Greco - Catolică de Oradea și Episcopii ei, grija lor pentru școlile confesionale, gândirea chibzuită înaintea oricărei hotărâri. Episcopia nu primea și nici nu solicita *sprijin financiar de la stat, deoarece orice sprijin implica și o iminentă imixtiune în problemele interne ale școlii*, atitudine consecventă atât în timpul dualismului Austro-Ungar, cât și după Unirea din 1918. Numai astfel Episcopia putea asigura în școlile ei, locul instruirii, al cultivării minții și al educației, formarea unor caractere adevărate. „Școala Civilă de Fete”, din 1919, „Liceul Român Unit de Fete”, și Internatul Pavelian s-au bucurat în tot cursul existenței de o atenție cu totul deosebită de către Episcopia Greco-Catolică de Oradea, care le-a susținut în întregime; salariile profesoarelor, dotarea laboratoarelor și a bibliotecilor, întreținerea școlii și a internatului, bursele pentru elevele silitoare, totul era asigurat de Episcopie, sunt excepționale situațiile în care se primesc modeste ajutoare. Școlile confesionale au trecut adesea, în decursul anilor, și prin momente dificile, și Liceul Român Unit de Fete, dar înțelepciunea ierarhilor a făcut ca ele să fie depășite. Referindu-se la astfel de situații, autoarea afirmă: *„Este meritul, în principal al ierarhilor Bisericii Unite, care s-au străduit să mențină în funcțiune acest lăcaș de cultură, în ciuda tuturor opreliștilor, greutăților și piedicilor de orice natură pe care le-au avut de întâmpinat de-a lungul anilor”* (vezi p.23). Pentru salvarea „Liceului Român Unit de Fete” din Beiuș de naționalizarea impusă de

statul comunist în 1948, IPS. Valeriu Traian Frențiu a făcut toate demersurile posibile, e impresionant efortul Episcopului, el arată cât de importante erau școlile confesionale pentru Biserică.

Intrând în subiect, intrăm în spațiul orașelului Beiuș, până la Unirea din 1 Decembrie 1918, parte din Imperiul Austro-Ungar, și de la această dată a României Mari, cititorul se găsește într-o localitate complet diferită de cea de azi. Casele sunt modeste, o natură bogată cuprinde chiar inima orașului, oraș fixat în spiritualitatea catolică și cultura occidentală. Catedrala greco-catolică impunătoarele școli confesionale greco-catolice ale Beiușului: Gimnaziul de băieți, devenit Liceul „Samuil Vulcan”, și „Liceul Român Unit de Fete, călugărițele și călugării Ordinului Asumpționist, căroră le era încredințată educația elevelor și elevilor din cele două „Internate Pavelian”, prezența în decursul timpului a Episcopilor Samuil Vulcan, Mihail Pavel, Demetriu Radu și Valeriu Traian Frențiu, a preoților-profesori și a profesoarelor, oameni de rară cultură cu preocupări ce depășeau catedra, totul amintea Blajul. Și așa s-a și dorit să fie Beiușul pentru vestul țării: Bihor, Satu-Mare, Maramureș și Banat. Viața intelectualilor din Beiuș și a tuturor locuitorilor gravita în jurul celor două școli.

În Imperiul Habsburgic Biserica avea dreptul de a avea școli confesionale cu predare în limba română - existau școlile din Blaj (1754), școala latinească devenit Liceul „Sfântul Vasile”, Gimnaziul de băieți din Beiuș (1828), Gimnaziul superior greco-catolic din Năsăud (1863). Pentru fete însă exista o singură școală, „Școala civilă superioară de fete” din Blaj, înființată în 1876 de către Mitropolitul Ioan Vancea de Buteasa. Episcopul Mihail Pavel simte necesitatea deschiderii unei școli de fete, în limba română, în aceste ținuturi vestice, pentru dezvoltarea intelectuală, afectivă și morală a tinerelor, pentru cultura lor generală și pregătirea pentru viață. La 20 septembrie 1896 are loc inaugurarea „Școlii Civile Greco-Catolice de Fete” din Beiuș, împreună cu Internatul Pavelian în care își vor avea loc în primul rând orfanele provenind din familii de preoți. Episcopul Mihail Pavel, fondatorul instituției, în cuvântul său a vorbit despre rolul femeilor educate în spirit religios, în familie și societate, motiv pentru care predarea religiei va avea locul cuvenit. La deschiderea oficială, directorul școlii, Vasile Ștefănică, a menționat importanța culturii, a evocat personalitatea Episcopului Samuil Vulcan, care *„ a aprins făclia culturii în Bihor”* și a menționat numele continuatorului, Episcopul Mihail Pavel, care *„ a asigurat un edificiu corespunzător cerințelor vremii, bine dotat și spațios, care să ofere condiții optime desfășurării procesului de învățământ [...] împreună cu internatul, o clădire*

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

elegantă cu un nivel, una din cele mai trainice din oraș” (Op. cit., p. 42).

Școala a fost organizată după prevederile legale ale Monarhiei Austro-Ungare, dar urma să se conducă după Regulamentul elaborat de Sinodul Diecezei Greco-Catolice de Oradea. Această mențiune a devenit „lege” în decursul existenței Liceului până la desființarea lui și suprimarea Bisericii Unite în 1948. Numirea corpului profesoral o făcea Episcopia, profesoarele trebuiau să fie greco-catolice, în schimb elevele puteau fi de orice naționalitate și religie, școala asigurându-le cunoașterea și practicarea religiei proprii.

De la constituirea școlii s-a stabilit ca limba română să fie limba folosită în comunicarea curentă, în predarea tuturor disciplinelor de învățământ și în toate actele oficiale. În cadrul Istoriei universale, se predă istoria românilor, iar literatura română se bucura de o atenție deosebită, se studia Școala Ardeleană, elascicii: M. Eminescu, I. Creangă, C. Negruzzi, D. Bolintineanu, V. Alecsandri, G. Coșbuc, I. Slavici, M. Sadoveanu etc., literatura fiind un element important în realizarea unității noastre culturale.

Activitățile desfășurate în școală și internat se îmbinau, profesoarele supravegheau după - amiaza pregătirea lecțiilor și lărgeau dimensiunea educației prin ore de limbi moderne, pian și lecturi.

Imediat după Unirea din 1918, Episcopia de Oradea și cadrele didactice ale „Școlii Civile Greco-Catolice de Fete” hotărâsc transformarea școlii în liceu, corpul didactic fiind corespunzător noii situații. Liceul urma să respecte programa analitică a statului român, urma „...o conlucrare cât mai cordială cu noul stat român”, încât să se realizeze armonios integrarea Liceului de Fete în sistemul românesc de învățământ, în sistemul general de valori: planul de învățământ, programa școlară, manualele, pregătirea de specialitate a cadrelor didactice. În decursul existenței Liceului, până în 1948, „...statul a încercat unele imixtiuni în problemele interne ale școlii, dar Episcopia Greco-Catolică a fost fermă și a solicitat respectarea drepturilor sale în privința patronajului avut asupra școlilor profesionale” (Op. cit., p. 197).

Dezvoltarea „Liceului Român Unit de Fete” a impus ridicarea unui nou edificiu prin extensia vechii clădiri. În 1938 IPS. Valeriu Traian Frențiu sfințește „piatra fundamentală a noii construcții” în care liceul se va muta în 1940, construcție dotată corespunzător standardelor moderne: săli spațioase și foarte luminoase, mobilier nou, laboratoare, bibliotecă, sală de gimnastică, muzeu etnografic, săli de desen, de muzică etc.; vechea clădire a școlii rămânea internatului.

Liceul a avut în tot timpul existenței sale profesori și profesoare de elită, capabili să dăruiască din învățătura și noblețea lor, să învețe pe eleve și prin ceea ce reprezenta persoana lor. Prezența și activitatea acestora în afara catedrei, în asociațiile și societățile culturale și religioase, în „*Reuniunea Mariană*” a laicilor, dar și a elevelor, este remarcabilă, de asemenea și în publicistica vremii. Profesoarele se disting

și ca autoare de manuale și literatură beletristică. De la înființare, din 1896, până la desființarea Liceului, în cadrul celor două state, Austro-Ungar, apoi Român, toate procesele-verbale ale inspecțiilor menționează temeinica pregătire de specialitate și metodică a profesoarelor, înalta calitate a lecțiilor. Numele cadrelor didactice care au predat la „Liceul Român Unit de Fete” din Beiuș ne trimit la valori intelectuale și umane greu de atins, dintre care amintim câteva : Elisa dr. Pavel, directoarea Liceului, Emilia Ille, Elena Musta, Carola Horea, Leontina Opriș, Viorica Domuța, Viorica Popa, Constanța Bruchental, Aloisiu Tăutu, Ioan Teiușan, Teodor Matei, Ioan Matei, Mihai Carțiș, Stefan Musta. Credința și fidelitatea față de Biserica Română Unită cu Roma au mărturisit-o în 1948, când, la suprimarea Bisericii, cadrele didactice de la cele două licee, cu fermitate, au refuzat să semneze trecerea la ortodoxie. Cu un astfel de corp didactic, aria formării elevelor este mai cuprinzătoare. În cadrul Liceului a existat o preocupare permanentă pentru cultivarea aptitudinilor literare prin „*Societatea de lectură Mihai Pavel*” și nu sunt surprinzătoare succesele obținute, la nivel de țară, de elevele Liceului, la bacalaureat și în competițiile la diferite discipline.

Alături de Liceu, „*Internatul Pavelian*”, încredințat din 1925, de către IPS. Valeriu Traian Frențiu, călugărițelor din *Ordinul Oblatelor-Asumpționiste*, a avut un rol covârșitor în educația religioasă, în formarea unui comportament distins, a unei vorbiri alese a elevelor. Cu multă grijă și tact pedagogic, călugărițele franceze și române au modelat și au desăvârșit personalitatea tinerelelor fete, le-au pregătit pentru viață, trezindu-le interesul pentru tot ce este adevăr, frumos și bine.

Timpul dă uitării multe valori... Cartea „Liceul Român Unit de Fete din Beiuș” a Doamnei Iudita Călușer înlătură „timpul și uitarea”, ca să aducă în atenția cititorilor Biserica Română Unită cu Roma, rolul ei determinant și de neegalat în spiritualitate, morală și cultură. Departe de a fi inactuală, azi, când societatea noastră se află la răscruce în ceea ce privește buna educație și comportamentul, monografia prezentată ne aduce imaginea idealului înalt pe care omul îl poate atinge prin credință și cultură. Episcopii Diecezei Greco-Catolice de Oradea și cadrele didactice ale „Liceului Român Unit de Fete” oferă modelul.

O carte minunată prin care cunoaștem mai profund Biserica Română Unită cu Roma, deschiderea ei spre valorile occidentale, școlile și oamenii ei aleși, ceea ce ne face să ne simțim „*mai întăriți, mai capabili să putem continua lupta cea bună a vieții*”.

Și ... doar câteva cuvinte înainte de a încheia... Cititorul va regăsi în paginile cărții ceva tulburător, o anumită căldură sufletească, o prețuire a Bisericii Greco-Catolice și o recunoștință față de ea, toate acestea pentru că mama autoarei a fost eleva „Liceului Român Unit de Fete” din Beiuș... Împărtășesc aceste sentimente și eu care am prezentat cartea, fiind, la rândul meu, fostă elevă a acestui liceu.

Prima Spovadă și Împărtășanie solemnă

Duminică, 17 iunie 2012, în Dumineca Chemării primilor Apostoli de către Mântuitorul, în cadrul Sfintei Liturghii celebrate de pr. Paroh Lucian Constantin Cociorva, 7 copii din Parohia "Adormirea Maicii Domnului" din Ghenci l-au primit pe Isus Cristos în sufletele lor.

Copii au sosit în fața bisericii cu o jumătate de oră înainte de începerea Sfintei Liturghii, fiind aduși o caleașcă frumos împodobită în cinstea lor.

Sfânta Liturghie solemnă de la ora 11.00 a început cu procesiunea pornită de la casa parohială până în fața bisericii, pr. Lucian fiind cel care i-a condus pe copii la sfântul altar. Sărbătoarea a fost întregită prin prezența la Sfânta Liturghie a corului Parohiei "Sfântul Apostol Andrei" din Carei avându-l ca dirijor pe domnul Constantin Cociorva

Bucuria celor 7 copii a fost întregită de faptul că părinții lor au fost cei care i-au dus de mână la momentul Împărtășanii și, la rândul lor, și ei au primit acest Sacrament deoarece, cu o zi înainte, atât copiii cât și părinții lor au primit Sacramentul Spovezii. Primirea acestor două Sacramente a fost precedată de un timp de pregătire spirituală și catehetică, prin cursuri desfășurate în cadrul parohiei sub îndrumarea părintelui paroh. În cadrul întâlnirilor pregătitoare, copiii au încercat să îl înțeleagă mai bine pe Isus prezent în Sfânta Împărtășanie. În predica sa, pr. Lucian le-a amintit copiilor și familiilor lor că această sărbătoare este un nou început și o aprofundare a prieteniei lor cu Isus, pe care trebuie să îl primească și să îl viziteze cât mai des în călătoria lor spirituală către împărăția Tatălui ceresc, și asemenea pescarilor care au auzit chemarea Domnului, și au pornit după dânsul, și cei 7 copii au auzit chemarea Domnului din Sfânta Euharistie, răspunzând acestei chemării și pornind pe calea Domnului.

După împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Cristos, cei șapte copii, au prezentat un scurt program cu poezii și cântece, sub forma unei rugăciuni care a venit să încoroneze frumusețea momentului. La sfârșitul Liturghiei, părintele a ținut să mulțumească bunului Dumnezeu pentru că a învrednicit comunitatea cu această sărbătoare, mulțumind și felicitând copiii, dar și pe părinții acestora care le-au îndrumat pașii spre biserică, le-a dăruit diplome, iconițe, un rozar și cărți de rugăciune care să le aducă aminte peste ani de acest moment fericit de la Prima Sfântă Împărtășanie. Totodată, părintele i-a mai îndemnat ca și în viitor, duminica, și nu numai, să fie prezenți la Sfânta Liturghie, Sfânta Spovadă și la primirea în continuare a Sfintei Împărtășanii. După Sfânta Liturghie copii și invitații s-au întreținut într-o atmosferă de sărbătoare în curtea bisericii.

Pr. Lucian Constantin COCIORVA

Exerciții spirituale pentru preoți

Papa Benedict al XVI-lea a declarat anul 2012 Anul Credinței. Prin acest nou an tematic, Papa Benedict doarește să aducă în atenția credincioșilor catolici importanța credinței în viața creștinului.

Exercițiile spirituale pentru preoții din eparhia de Oradea, desfășurate la Holod, județul Bihor, în perioada 2-12 iulie, au avut ca punct de plecare Scrisoarea apostolică „Porta Fidei”, prin care s-a proclamat Anul credinței.

Tema din acest an a fost „Patriarhul Avraam - paternitate și credință” meditațiile iar meditațiile au fost ținute de către Pr. Arhim. Cornel Dirle de la Schitul „Sfânta Cruce” Stânceni, județul Mureș.

Timpul petrecut la Holod a fost pentru cei aproape 100 de preoți prezenți un timp de rugăciune, meditație și comuniune. Chemarea la credință a Papei Benedict fiind „o invitație la convertire autentică și reînnoită la Unicul Mântuitor al lumii și la o viață nouă care modelează întreaga existență pe noutatea radicală a Învierii”.

Biroul de presă

Întâlnire pregătitoare pentru stabilirea noului plan pastoral

Sâmbătă, 16 iunie 2012, a avut loc Întâlnirea responsabililor cu pastorația din Eparhia noastră, în vederea stabilirii noului plan pastoral pentru anul bisericesc 2012-2013, an pe care Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea l-a dedicat Credinței. Acest an vrea să contribuie la o „reînnoită convertire la Domnul”, la redescoperirea credinței, pentru a-i ajuta pe toți creștinii să dea mărturie „în mod credibil și cu bucurie” celor care sunt în căutarea lui Dumnezeu.

Întâlnirea, organizată de Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici din Oradea, s-a desfășurat în Aula Magna a Facultății de Teologie din Oradea.

La întâlnire au participat P.S. Virgil Bercea, pr. Vicar Florian Gui, responsabilii Biroului Pastoral, preoții protopopi, preoții responsabili cu pastorația, președinții de la diverse asociații, instituții, organizații și grupuri ale Eparhiei noastre.

În cuvântul său de învățătură, Preasfințitul Virgil Bercea ne-a vorbit despre *Educarea Comunității în Credință*: comunitățile noastre au nevoie de entuziasm și de implicare pentru a transmite o credință vie, cea a unei vieți comunitare înrădăcinată în Evanghelie.

Preasfințitul a propus patru opțiuni pastorale: **A merge împreună**: eficacitatea abordării pastorale ne cere ascultare și primire, aceeași disponibilitate prin care Domnul s-a făcut însoțitorul celor doi discipoli în drumul de la Ierusalim la Emaus, acordând atenție întrebărilor și interpretând așteptările lor: „Isus însuși s-a apropiat și mergea împreună cu ei” (Lc. 24,15). **Cristos în centrul vieții noastre și a comunității**: Isus Cristos este centrul și inima fiecărui drum de credință. Trebuie să facem să crească acea sete de cunoaștere și comuni-

ne cu Domnul pe care primii discipoli o sintetizau printr-o simplă întrebare: „Învățătorule, unde locuiești?” (In. 1,38). Întâlnirea vitală cu persoana lui Isus Cristos ne permite să depășim dublul pericol de a reduce credința la un nivel pur emotiv sau de a o transforma în rigide formule doctrinale. **Comunitatea creștină unită**: drumul credinței nu se înfăptuiește de unul singur. Locul istoric în care Isus se oferă spre întâlnirea personală este comunitatea eclezială. Aceasta, în primul rând, trebuie să exprime un climat de adevărată fraternitate, care se traduce în relații concrete de atenție, primire, reconciliere și slujire reciprocă – principiul fundamental al comuniunii: „prin aceasta vor recunoaște toți că sunteți discipolii mei: dacă aveți iubire unii față de alții” (In. 13,35). În această caritate trăită se oferă o prezență transparentă și vizibilă a lui Cristos și este, prin urmare, primul mod fundamental prin care Biserica este mărturisitoare a mântuirii și educatoare a credinței. **Entuziasmul misionar**: Evanghelizarea „este harul și vocația proprie Bisericii, identitatea sa cea mai profundă” (*Evanghelii nuntiandi*, 14). Orice comunitate creștină trebuie să se simtă angajată în a găsi în sine entuziasmul de a vesti Evanghelia.

A urmat un moment în care s-au prezentat propunerile concrete pentru anul pastoral 2012-2013, după care a luat cuvântul fiecare responsabil cu pastorația pentru a exprima noi sugestii.

În acest nou an pastoral ne dorim să dăm dovadă de o trăire mai profundă a credinței și o mărturie vie a acesteia.

Sr. Letizia

UN COLȚ DE RAI PENTRU ÎNGERAȘI

Vacanța de vară este mult așteptată de copii: o perioadă fără griji, un timp al jocului și relaxării. Aceste zile, ridică însă unele probleme părinților. Unde și cum își vor petrece copiii lor timpul liber?

Parohia Greco-Catolică Valea lui Mihai s-a asociat cu ong-ul „Ave Miriam” pentru a veni în întâmpinarea părinților: „Lăsați copiii să vină la noi!”. Începând cu data de 25 iunie până în data de 31 august, „Ave Miriam” derulează proiectul: „UN COLȚ DE RAI PENTRU ÎNGERAȘI”.

Acest proiect își are începutul în experiența pastorală al centrelor numite oratoriu. Pe parcursul anilor am constatat în sufletele celor din afara „registruului” parohial o tensiune între dorința unora de a participa la aceste programe și „teama” izvorâtă din ulterioara critică a confracțiilor lor. În acest context, s-a născut avântul ocupațional al tinerei asociații, înființată în august 2008 (www.facebook.com/ave.miriam). Începând din anul 2009 s-au demarat activități săptămânale, cu o deschidere largă. Accentul s-a pus pe bucuria de „a fi împreună”, ... tot rodul unei virtuți creștine. În 2011, am constatat că suntem depășiți de situație, din punct de vedere material și structural. Participau la program circa 15-20 de copii, cărora trebuia să le oferim spațiu adecvat, materiale didactice și consumabile, un minim de standard sanitar. Așa s-a născut ideea înființării unui centru creștin de activități recreative și spirituale. Proiectul numit „Un colț de rai pentru îngerași” a prins formele birocratice și a fost înaintat diverselor instituții caritative și laice, posibili sponsori. Ne bucurăm, că în contextul crizei economice, am obținut un minim financiar necesar demarării proiectului – 12000 lei – de la binefătorii Ara Shoes România și Consiliul Județean. Din acest fond (și voluntariat), am amenajat un grup sanitar dublu, o sală de activități, o terasă pentru activitățile în aer liber și am amenajat un colț de joacă în curte.

În prezent, creștem împreună cu destinatarii proiectului. Zilnic suntem înconjuțați de murmurul vesel al celor 25-30 de copii. Sunt înscriși 30 de copii de 5-10 ani, din care 7 sunt greco-catolici. Aceștia sunt supravegheați constant de un adult, momentan de paroh, personal, și din data de 9 până în data de 23 iulie de

către educatoarea Carmen Rebeș, urmată de Carmen Zima. Timpul petrecut împreună este deosebit prin veselie și libertate. Programul începe cu sosirea copiilor la ora 9, servirea micului dejun împreună, urmează un moment de socializare, apoi mult joc și voie bună. Într-un moment de repaus, asimilăm și cunoștințe biblice prin intermediul proiectării unei reprezentări a Bibliei prin figurine din lego. Așa se petrece timpul în căldura care, acum, este imensă atât spiritual cât și în grade Celsius (se dorea și izolarea exterioară, climatizarea optimă).

Proiectul, în forma sa originală, era mult mai complex. Ne bucurăm totuși că am reușit să asigurăm această bază a infrastructurii. Prin contribuții benevole, părinții participă la costurile regiei, consumabilelor, gustărilor (suc și dulciuri) și ale jucăriilor.

Pr. Zorel ZIMA

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Cu R. Enescu am cam încheiat orice șansă de a-mi mai face prietenii culturale. Exemplul singurătății lui m-a pus definitiv în gardă. Profunzimea înțelepciunii se răzbuună prin singurătăți devastatoare.

Sclipirilor intelectual-imorale le prefer traiecul mai tern al rigorii etice. Mulți se servesc de o așa-zisă seducție a culturii doar pentru a putea eluda moralitatea. Detest și mai mult imoralitatea *cultivată*, susținută cu digresiuni gongorice și cu citate aproximative.

Tot mai mulți se *sinucid* după câte o carte publicată. Și-au făcut o profesie din a *muri* cu... cărți. Alții se *înmormîntează* în pomelnicile reciproce ale unor reviste. Despre *învierea* valorii nu se suflă nici o vorbă...

La final, din viață nu va mai *coborî* nimeni. Timpul va merge gol mai departe. Doar din această lume putem muri cu gândul la o altă lume. S-ar putea ca lumea aceasta să fie doar rezerva de speranță a altei lumi.

Copacii ar trebui să educe lumea.

Plictisul parizian, pe malurile Senei, mi-a *umanizat* cel mai mult Parisul. Deambularea prin parcurile lui mi-a uniformizat iluziile. Roma, în schimb, mi-a așternut la picioare un covor de melancolie.

Ca scriitor ești mare doar atunci când nu poți fi *găsit* niciunde. Când ești gratulat prin refuz. Doar din poziția de marginal poți re-centra lumea pe tine. Poți fi iluzia ei de-o clipă.

Cerul este peste tot, chiar și sub pământ.

Farmecul scrisului, ca și cel al vieții, este acela că fiecare cuvânt poate fi ultimul...

Nimicul, tocmai pentru că nu este încă ceva are de unde să de-vină.

Trupul este cea mai proastă „oglină” a sufletului. Arată mereu un gol.

Moartea face sinteza perfectă a spațiului și a timpului. Oriunde am fi, tot murim, oricând am fi, tot murim.

Este uimitor cum unii vor să parvină chiar cu ceea ce nu au: cultură, talent, vocație. Și mai uimitor este că mulți chiar reușesc.

Există inși atât de imorali încât mă mir că pot rămîne întregi toată ziua. Continuă să pară oameni și a doua zi... Chiar și cei care sînt morali sînt mai mult pentru că nu au încotro. Nu le reușește întotdeauna nici imoralitatea. Specia umană a ajuns să se legitimizeze cu exemplarele cele mai puțin reușite, cu avortonii.

Pentru a te putea arunca liniștit în abisul scrisului trebuie să ai în spate câteva rezerve de *afectivitate*, care să te mai tragă din cînd în cînd înapoi.

Raport anual 2011:

Calitate versus Cantitate

Anul 2011 a fost pentru Caritas Eparhial Oradea, asemenea anilor precedenți, un an plin de provocări, de multă muncă dar și de realizări pe măsură.

În 2011 am elaborat planul strategic organizațional pentru următorii 3 ani iar în data de 1 septembrie am inaugurat Centrul Social Maria Rosa. Masa caldă oferită de Caritas Eparhial a împlinit cinci ani și am înființat un nou serviciu: dușurile sociale.

Casa Frențiu: în 2011 am realizat etajul II, mansarda și acoperișul casei.

Prin Centrul de Îngrijire la Domiciliu am continuat să oferim servicii de îngrijire la domiciliu persoanelor vârstnice și persoanelor cu handicap.

În anul 2011 din cei peste 169 voluntari aflați în baza noastră de date, 95 au fost voluntari activi totalizând un număr de 2.620 ore lucrate în serviciul aproapelui.

Prin tot ce am făcut în 2011 am reușit să respectăm mottoul propus **Calitate versus Cantitate**. Acest lucru a fost posibil datorită implicării, nu numai profesionale ci și cu dăruire a personalului angajat și al voluntarilor asociației.

Nu uităm să mulțumim donatorilor, sponsorilor și finanțatorilor activităților noastre fără de care nu am fi reușit pe deplin.

Pentru vizualizarea întregului raport vă invităm să accesați:

<http://www.caritaseparhial.ro/media/yrreports/ro/6.pdf>

RADIO VATICAN ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Începând de la 1 iulie, Radio Vatican renunță treptat la Undele Scurte și Medii pentru America și Europa. Emisiunile în limba română pot fi ascultate ori când pe Internet și la Radio Maria România.

Radio Vatican consideră că a venit timpul în care să fie posibilă reducerea transmisiunilor cu ajutorul tehnologiilor tradiționale ale Undelor Scurte și ale Undelor Medii, transferând resursele în alte direcții.

De aceea, de la 1 iulie vor înceta toate transmisiunile în Unde Medii și Scurte făcute de la Centrul de Transmisiune din localitatea Santa Maria di Galeria spre mare parte din Europa și America, adică regiunile din lume în care acoperirea – prin retransmiterea de către radiourile locale și accesul la programele noastre prin Internet - reprezintă deja căile preponderente pentru a beneficia de serviciile Radio Vatican.

Cum puteți urmări emisiunile noastre în noua situație?

Sfânta Liturghie în ritul bizantin român continuă să fie transmisă în fiecare duminică și la marile sărbători începând cu ora 9.10, ora României pe FM - frecvența 93,3; pe Undele Scurte cu frecvențele de 7250 și 9645 kHz; de asemenea pe Internet - Web Canale 1: audiție în direct.

Emisiunile Programului Român Radio Vatican:

1) - Emisiunea noastră este difuzată zilnic între ora 21 și 21.20, ora României pe unda medie cu frecvența de 1260 kHz.

2) - Zilnic ne puteți asculta la Radio Maria România, între 15.10 și 15.30 ora României.

3) - De asemenea, emisiunile noastre sunt difuzate prin satelit - Eutelsat Europa - Telepace, seara de la 21 până la 21,20, și dimineața în reluare între 7.20 și 7.40 ora României. (EUTELSAT: HotBird 13 grade E - 12380V - RV Telepace - 118004V - 105 FM)

4) - În fine, ne puteți urmări pe Internet: radiovaticana.va pagina română - Web Canal 3: audiție în direct - Web on demand - Podcast

Exprimăm speranța ca Radio Vatican, „Vocea Papei și a Bisericii în dialog cu lumea”, să rămână mai departe o prezență constantă pentru ascultătorii de limba română.

Mons. Anton LUCACI

Doctorat în istorie

Joi, 5 iulie a.c., părintele Raimondo Salanschi, parohul greco-catolic din Vicenza (Italia) a susținut teza de doctorat intitulată „Particularități ecleziologice ale Eparhiei Greco-Catolice de Oradea în primul secol al existenței sale”.

Lucrarea prezentată este o importantă contribuție la aprofundarea chestiunilor legate de formarea și activitatea Episcopiei Greco-Catolice de Oradea în primul ei secol de existență (1777-1873).

Susținerea tezei a avut loc în Sala Ferdinand al Facultății de Istorie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Prin această susținere părintele a concluzionat un drum de mai mulți ani de studiu și cercetare, în care a frecventat biblioteci și arhive din mai multe țări.

La susținerea tezei au fost prezenți: prof. universitar dr. Cornel Sigmirean, conducător științific și vice-cancelar al Universității „Petru Maior” din Târgu Mureș, prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, referent și rector al Universității din Cluj, membru al Academiei Române, prof. univ. dr. Blaga Mihoc, referent și cercetător la Muzeul Țării Crișurilor din Oradea, prof. univ. dr. Corina Teodor, referent și profesoară la Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș, prof. univ. dr. Ovidiu Ghitta, decanul Facultății de Istorie din Cluj-Napoca.

Au participat, de asemenea, PS Virgil Bercea, eparh greco-catolic al Orăzii Mari și decan al Facultății de Teologie din cadrul Universității Babeș-Bolyai, pr. Horea Ovidiu Pop, profesor de istorie la Facultatea de Teologie de la Departamentul orădean al Facultății clujene, profesorul Giordano Altarozzi de la Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș, Giuseppe Munarini, doctor în Filologie la Universitatea „Babeș-Bolyai”, venit drept reprezentant al Protopopiatului greco-catolic român din Nord-Estul Italiei, familia și alte rude ale doctorandului și ale soției. (...)

Prof. Giuseppe MUNARINI

Tabăra de vară

În perioada 03.07.2012 – 09.07.2012, copiii cu vârsta cuprinsă între 10 și 14 ani din cadrul grupului *Fondacio – Creștini pentru lume*, împreună cu formatorii săi, s-au bucurat de zilele însoțite petrecute la poalele estice ale Dealurilor Târnavelor, în Casa „Sfântul Iosif” din Odorheiu Secuiesc a Congregației Inimii Neprihănite. Scopul acestei locații a fost, desigur, uitarea preocupărilor lumești, a celor cotidiene, și încercarea de a sensibiliza prin conștientizare adevăratele valori ce trebuie prețuite. Acest lucru s-a putut face datorită acestui cadru atât de minunat, în care cei 140 de copii ce trăiesc în această casă împreună cu surorile responsabile se bucură de o viață simplă, o viață de credință, respect, ascultare, rugăciune, o viață de comuniune, împreună cu toți cei care trăiesc acolo și problemele, identitățile și personalitățile lor, precum și comuniunea cu toți cei ce pășesc în această casă.

Viața este binecuvântare, este dragostea lui Dumnezeu pentru fiecare dintre noi, iar pentru a reuși să putem aprecia iubirea Sa, încă de la cele mai fragede vârste, trebuie să contribuim la educarea și formarea copiilor acestor generații. Acest lucru s-a propus în această tabără prin diferitele teme abordate împreună cu copiii legate de *ascultare, smerenie, umilință, lepădarea de sine, rugăciune, spovedanie, prietenie, curaj, simplitate și sinceritate*. Felul în care se percep și se învață acestea încă de la această vârstă poate fi maniera și stilul de viață, ritmul în care acești copii vor „dansa” în

această lume a consumismului, printre aceste generații ale tehnologiei, dar și mediocre în același timp.

Din programul unei zile de tabără au făcut parte: începerea zilei cu Sfânta Liturghie, micul dejun, prânzul și cina luate împreună cu copiii și comunitatea prezentă în casă, dimineațele rezervate momentelor de învățatură prin abordarea temelor propuse, după-mesele pline de joc și voie bună cu toți copiii prezenți în Casa „Sfântul Iosif” dornici de joc și prietenie, iar serile acordate pe ritm de chitară dar și joc, rugăciune și cu siguranță – concluzia zilei. Desigur că nu au lipsit altele momente de cunoaștere ale acestei realități care este Casa „Sfântul Iosif”, un loc de rugăciune și minune perpetuă, un loc de prezență divină ce se face simțită – „... aici e o casă a miracolelor, în care copiii sunt cu adevărat fericiți”, spune sora Emilia, căreia toți copiii îi zic „mama”.

Fiind în apropierea unor puncte turistice importante ale țării noastre am putut profita de acest lucru pentru a le vizita: cetatea de la Sighișoara, Mina de sare de la Praid, Stațiunea Sovata, precum și minunatele împrejurimi ale naturii.

Mulțumim tuturor responsabililor care au făcut posibilă această tabără, precum și binefăcătorilor noștri, și în mod special copiilor și surorilor congregației, celor ce ne-au făcut de mâncare, celor ce ne-au învățat ce frumos este să fim noi înșine *servitori* pentru cei din jurul nostru. Cu speranța că zi de zi ne vom recunoaște

nevoile în/ pentru a-i urma lui Isus, Isus care se jertfește clipă de clipă pentru noi, dar și recunoașterea scopului nostru ca și creștini în și pentru lume, noi, membrii Asociației Fondacio – Creștini pentru lume vă invităm continuu la uniune și fidelitate în rugăciune, speranță, credință și iubire!

**Daniela Ardelean
și Vlad Hiriș**

Silviu-Iulian SANA

Comemorare la Vășad

Pe firmamentul istoriei noastre, numele Mitropolitului Ioan Vancea este scris cu litere de aur, semnele lăsate de ierarhul care a condus destinele Bisericii Greco-Catolice românești timp de aproape 30 de ani, din a doua jumătate a veacului al XIX-lea, fiind vizibile și astăzi. Un om a cărui valoare a fost dată de implicarea sa în păstoria Bisericii încredințate, și de susținerea drepturilor românilor de ambele confesiuni din Transilvania.

Duminică, 5 august 2012, satul Vășad a îmbrăcat straie de sărbătoare, cu această ocazie, pe peretele Bisericii greco-catolice din localitate, fiind dezvelită o placă comemorativă, la împlinirea a 120 de ani de la trecerea la cele veșnice a Mitropolitului Ioan Vancea de Buteasa. Alături de preotul paroh, Vlad Voicu, au onorat prezența la Sfânta Liturghie, preoții Sorin Crăciun, Alexandru Cervid, ipodiatonii Eduard Fischer și Grațian Guiaș, cuvântul de învățătură fiind rostit de preotul Sorin Crăciun. La această comemorare, care face onoare eparhiei noastre, s-au alăturat în rugăciune credincioși din Oradea, Valea lui Mihai, Curtiușeni și Satu Mare, încurajând vechea comunitate greco-catolică din Vășad. La finalul Sfintei Liturghii a fost evocată personalitatea Mitropolitului Ioan Vancea, urmată de dezvelirea plăcii comemorative de către unul dintre nepoții Mitropolitului, în persoana d-lui Viorel Vancea, și apoi, de ceremonia de sfințire a acesteia.

Acest moment, deosebit de important în istoria Vășadului și a eparhiei noastre, semnaleză pentru posteritate că știm să ne cinstim înaintașii, care prin efort și rugăciune au contribuit semnificativ la ridicarea culturală și spirituală a românilor.

Pentru noi, cei din eparhia orădeană, numele Mitropolitului Ioan Vancea este legat de Vășad, una din cele mai vechi parohii bihorene (înființată în anul 1746). Caracterizat de canonicul Georgescu ca fiind „cel mai deștept, mai harnic și mai bun” dintre cei cinci copii ai familiei Gheorghe și Floare (născută Nistor) Vancea, tânărul Vancea a fost apreciat încă de pe băncile școlii, cu calificativul „bonae spei juvenis” adică „un tânăr de bună nădejde”. În momentul când este primit în clerul tânăr al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, rectorul Vasile Erdélyi, viitor episcop de Oradea, l-a caracterizat astfel: „Atât prin firea sa nobile, cât și prin cinstea moravurilor, prin evlavie, devotamentul, alesele sale însușiri, precum și prin distinsul progres dovedit în studii, cel dintâi s-a făcut vrednic să fie primit cu toate voturile și trecut în numărul clerului tânăr al acestei eparhii”.

Erudiția și capacitatea intelectuală deosebită a tânărului Vancea se oglindește în câteva omilii scrise încă din perioada studiilor de la Viena, una dintre acestea, intitulată „Despre judecata de pe urmă”, atingând,

prin expresiile și argumentațiile teologice folosite, cotele profunde ale conștiinței: „Va trebui să dăm seama de atâtea daruri ale lui Dumnezeu de care ne-am bătut joc! De câte ori n-am voit să auzim glasul de chemare al Domnului? De câte ori cuvântul mântuirii, sămănat în sufletele altora, va fi dat rod, pe când în sufletul nostru s-a ofilit și a pierit? De câte ori nu vom fi răsturnat noi rânduiala lui Dumnezeu? [...] Ce vom face, când vom vedea atâtea suflete întregi și nevinovate cerând dela Dreptul Judecător răzbunare pentru sminteala și primejdia, în care i-am adus, cu felul nostru de viață destrăbălată? [...] Ce vom putea îngăna, când va fi ciuruită râvna noastră, care toată ar fi trebuit să fie pentru casa Domnului? Când pe Domnul îl urmăm numai cu numele, iar cu fapta lumea și pe diavolul, fiindcă nu facem voia Lui, ci pofta acestora? Când nu numai noi, personal, ne închinăm sacrileg lui anti-Crist, ci-i ducem totodată pradă și turma Domnului [...]. Să știm că, la această înfățișare, din urmă nu vom fi judecați după deșertele noastre păreri ale acestei lumi, ci după poruncile Evangheliei și după datoriile slujbei noastre! [...] Drept aceea, să ne tragem bine seama! Acum e vremea bine venită, acum e ziua mântuirii! Să facem bine, până ce avem răgaz, căci vine noaptea, când nu mai putem lucra, când se va arăta Domnul și va cere socoteala chivernisirii noastre, chemându-ne pe toți la judecata Sa. De la noi atârnă, să fim dea dreapta ori dea stânga. Înainte! Harul lui Dumnezeu nu ne va lipsi! Amin!”.

Sub aceleași auspicii, ale unei profunzimi intelectuale deosebite, și-a construit omilia de rămas-bun din 27 iulie 1848, la plecarea din Institutul Sf. Augustin, discurs caracterizat de canonicul Georgescu ca fi-

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

ind „deosebit de mișcător”, exprimând atașamentul și fidelitatea sa față de Biserica Catolică: „De te voi uita pe tine, Sfântă Biserică Romană uitată să fie dreapta mea; să se lipească limba mea de gâttelej meu, dacă tu, Biserica Romei, n-ai rămânea, până la cea din urmă suflare a vieții mele, grija, bucuria, mângâierea mea!”

Deși este ocupat cu ducerea la îndeplinire a multor sarcini administrative în cancelaria diecezană orădeană, canonicul Ioan Vancea își face timp și pentru activitățile cărțurărești. În anul 1861 apare lucrarea de specialitate intitulată „Dialogu despre Constituțiunea Bisericeii și despre Sinoade”, iar în anul 1863 publică „Biografia sinoptică e episcopului gr. cath. romanu de Oradea-Mare, oreând, Vasiliu baron de Erdélyi”.

În momentul hirotonirii sale ca Episcop de Gherla, întâmplată la 3 decembrie 1865, eruditul episcop orădean, Iosif Papp-Szilágyi, rostea o predică de o frumusețe rară, în care se reflectă cu deosebită admirație calitățile și personalitatea ierarhului nou sfințit: „O, fericită mamă, care te-a născut; fericit cler și popor, căruia ești dat episcop și părinte; că tu ești îndreptătorul credinței și chip de blândețe; tu pildă de curăție; tu lumină de la Hristos dată ca să luminezi celor ce umblă în întuneric și în umbra morții; tu darul lui Dumnezeu, dat poporului său, spre mântuirea lui; tu rază de frumusețe a Bisericeii; tu binecuvântarea poporului român pe care-l iubește Domnul, pentru că te-a dat lui pe tine”.

După moartea Mitropolitului Alexandru Șterca-Șuluțiu, întâmplată la 7 septembrie 1867, Episcopul Vancea primește cele mai multe voturi, fiind ales Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș. Este confirmat de către Rege la 21 noiembrie 1868, și de către Papă, la 21 decembrie același an. La ceremonia de instalare, cu modestia caracteristică unui slujitor al Altarului, Ioan Vancea rostea următoarele cuvinte memorabile: „După cât ne vor ajuta puterile, de care dispunem din darul lui Dumnezeu, ne vom năzui să fim spre folosul și prosperarea, spre înflorirea și înaintarea în toate privințele a Arhidiecezei și a Provinciei noastre bisericești”.

La încheierea misiunii sale pământești, întâmplată la 31 iulie 1892, numeroase ziare românești și străine au evocat figura acestui ierarh. Merită, așadar, reproduse cuvintele lui Zenovie Boiu, redactorul revistei „Transilvania” care, în urmă cu 120 de ani, însuflețea paginile revistei cu biografia unui bihorean ajuns „vlădică” la Blaj. Care s-a bucurat „[...] de stima și iubirea [...], nu numai de la credincioșii săi, ci la toți, cari au cunoscut și au știut prețui după merit activitatea cea rară și atât de mănoasă a defunctului, care, precum și viața lui cea pie, blândă, nepătată și esemplară îl pun în rândul celor mai buni capi ai bisericeii sale. Fie dar, ca această activitate pe nobilul teren al luminării și culturai poporului nostru să aducă veneratului Mitropolit Ioan resplata promisă celor buni, care el o meritat-o în viața sa și o a dorit-o până la ultima sa suflare”.

Primirea schimei monahale

Duminică, 12 august 2012, la Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, în cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur, celebrate de Preasfinția Sa Virgil Bercea, a avut loc slujba primirii schimei monahale pentru frații **Radu (Ciortea) și Grigorie (Borzoș)**, de acum monahi ai Eparhiei de Oradea.

Prin acest ritual, frații au asumat starea monahală definitivă, punându-și întreaga lor viață în slujba Domnului nostru Isus Cristos. Ei au fost consacrați printr-un ritual care își are originea în cel al botezului. De acum, constituiți în această stare, frații vor avea ca și obligație îndumnezeirea prin intermediul rugăciunii neîncetate, exercițiul virtuților, convertirea inimii și observarea în mod fidel a celor trei virtuți monahale: sărăcia, curăția și ascultarea.

Cu această ocazie au fost prezenți Preacuviosul Părinte Innocenzo Gargano, care i-a format pe cei doi frați la Roma în Mănăstirea Papei Grigorie Dialogul și, de asemenea, Preacuviosul Părinte Arhimandrit Cornel Dîrle, alături de mai mulți părinți și frați. După slujbă, a avut loc o agapă fraternă desfășurată în cantina Seminarului Teologic.

Mulțumim Bunului Dumnezeu pentru aceste două vocații și rugăm pe Maica Sfântă să ne ocrotească cu ale ei sfinte rugăciuni.

Biroul de presă

Tabăra copiilor grupului „Dominic Savio”

Zorii zilei de 23 iulie... dimineață de vis... cu rucsacii pregătiți și buna dispoziție la îndemână, noi, copiii din Grupul „Dominic Savio” al Mănăstirii Franciscane „Maica Domnului” din Oradea, alături de părinții noștri spirituali, părintele Augustin Budău și sora Feliciana Unguru, dar și însoțiți de câțiva animatori care și-au construit cu grijă drum către inimile noastre și s-au cuibărit acolo, am pornit spre un tărâm ce promitea multe zâmbete și râsete, multă distracție și joc, dar și rugăciune... un tărâm plin de legende și povești... spre legendarul Maramureș.

Pe sub ferestre de lumină deschise în bolta cerului albastru, cu respirații tăiate de frumusețea peisajelor pe care le lăsam în urmă, străbăteam drumul, nerăbdători fiind să ajungem în locul taberei noastre – la „Strâmtura”... loc unde, parcă toate colinele și pădurile s-au adunat împreună cu credința... un loc unde timp de o săptămână, am simțit liniștea și mângâierea naturii primitoare.

Un zgomot de motor ce s-a oprit avea să ne anunțe că, în sfârșit, am ajuns... câtă frumusețe și liniște!... și niște gazde ce ne-au primit cu multă căldură la „Oratoriul din Strâmtura”, ajutându-ne să construim grămada mare de amintiri la care cu toții am visat...

Cu fiecare zi ce se scurgea, bucuria de a fi împreună se simțea tot mai mult... fie că ne rugam, fie că ne jucam, fie că participam la o competiție sportivă sau mergeam în drumeție... Grădina Botanică din Jibou – acest mic paradis sau comoara verde din Sălaj... Ieud – satul copilăriei lui Hrușcă, unde am avut parte de o înălțătoare Liturghie celebrată de Părintele Au-

gustin... sau Cimitirul Vesel din Săpânța, acest cimitir unic și faimos pentru crucile sale viu colorate, pentru imaginile și versurile de multe ori umoristice afișate pe cruci, sunt doar câteva locuri de neuitat pe care le-am vizitat.

Am cunoscut însă și povești de viață impresionante, vizitând „Memorialul Durerii” de la Sighetul Marmăției. Pășind acolo, am simțit mai întâi o senzație de uimire... apoi, durere... iubire și respect față de toate acele personalități politice care și-au găsit sfârșitul între acei pereți... pereți care, parcă ne povesteau și ei, despre chinurile la care atunci, au fost martori.

Sunt locuri de care ne vom aminti mereu... locuri unde cu siguranță ne-a rămas o fărâmə din suflet și unde ne vom întoarce întotdeauna cu drag! Împreună am adunat o cutie de amintiri și de clipe frumoase trăite împreună!... și cum am putea uita de sceneta noastră – „Păcală”, unde fiecare participant a imitat eroul preferat, convingând juriul de calitățile sale artistice... de focul de tabără care s-a înălțat din ce în ce mai mult deasupra capetelor noastre, atingând norii... sau de mâncarea excepțională făcută de tanti Veta...

Toate acestea au făcut ca tabăra noastră să fie o „tabără de vis”, pentru care acum, am vrea să le mulțumim Părintelui Augustin Budău, Sorei Feliciana Unguru și, nu în ultimul rând, animatorilor, acestor adulți cu suflet mare, acestor adulți cu suflet de copil...! Vă mulțumim și vă iubim!

Carla MARIN

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2012

SEPTEMBRIE

Intenția generală: Pentru ca politicienii să acționeze mereu cu onestitate, integritate și iubire față de adevăr.

Intenția misionară: Pentru ca să crească în comunitățile creștine disponibilitatea la darul de misionari, preoți și laici, și de resurse concrete în favoarea Bisericilor mai sărace.

Întâlnirea Națională a Tineretului Catolic

Înainte de a da curs acestei provocări a întâlnirii naționale a tinerilor catolici, am avut o singură dorință: aceea de a crește ca tânăr în Biserică.

Așa se și întâmplă de fapt! Sunt convinsă că Întâlnirea Națională a Tineretului Catolic 2012 (INTC) este un punct de plecare pentru debutanți și în același timp un punct de reper pentru toți participanții! Entuziasmul întâlnirii, bucuria născută odată cu aceste zile de sărbătoare va domina în memoria mea multă vreme și îmi va da elanul pentru următoarele întâlniri!

INTC 2012, al cărei moto este „*Bucurați-vă mereu în Domnul!*” mă atenționează că, deși întâlnirea de la Iași s-a terminat, bucuria, buna dispoziție, forța vie tinerească TREBUIE să continue. Mi se specifică „MEREU”, asta înseamnă că odată cu venirea mea acasă trebuie să aduc și să perpetuez acel spirit de bucurie în locul în care mă aflu, în locul în care muncesc sau studiez... pentru că misiunea continuă! Ei bine, această întâlnire m-a ajutat să conștientizez faptul că în ceea ce eu cred și în ceea ce eu vreau să investesc timp, nu sunt singură. Mai sunt o mulțime de tineri care, cu zâmbetul pe buze, spun: DA, CRED ÎN DUMNEZEU! Asta îmi dă curaj și mă determină să-mi întăresc credința.

A contat extrem de mult grupul cu care am pornit în acest pelerinaj la Iași. Dumnezeu mi-a făcut un mare cadou prin faptul că grupul Eparhiei de Oradea a fost unul unit, deschis, dornic de a transmite ceva bun. Formarea grupului la Oradea înainte de plecare, momentul artistic de la Iași, Liturghia animată de grupul nostru mi-au lăsat o amintire extrem de plăcută și un dor imens. E fascinant să te simți bine cu aceeași oameni la masă, la somn, la

liturghie, la cântat, în călătorie... iar acum la telefon, pe internet...

Mulțumesc Domnului și Fecioarei Maria că a permis ca acești tineri să guste din bucuria de a sta împreună... împreună ei și împreună cu Dumnezeu! Catehezele, vizitele orașului, expozițiile pregătite au reușit cu siguranță să îi ridice pe tineri atât în plan spiritual, cât și cultural!

A meritat drumul destul de lung, a meritat și căldura... pentru că mi-am făcut noi prieteni, am reînvățat că se poate trăi credința zâmbind, dansând, rugându-mă! Am acea satisfacție interioară care nu se poate reproduce în cuvinte.

Mulțumesc tuturor celor care au făcut posibilă această întâlnire!

Mulțumesc Domnului și Mamei noastre Maria!

Ana-Maria OROS

Relicva Sfântului Anton de Padova la Valea lui Mihai

În luna iunie, a.c., Parohia Greco-Catolică Valea lui Mihai și-a sărbătorit hramul mic al bisericii, „Sfântul Anton de Padova”. Mutarea festivității de pe data de 13 iunie, data comemorării sfântului, a avut o motivație plină de bucurie: așteptarea relicvei Sfântului Anton.

Relicva a fost adusă de către părintele Cristian Sa-bău. Acest demers a fost motivat de devoțiunea locală, dar și de dragostea și încrederea împărtășită de creștinii de diferite confesiuni față de Sfântul Anton.

Relicva a fost prezentată solemn în cadrul Sfintei Liturghii, celebrată de părintele vicar foraneu Radu Filip, alături de protopopul Ierului, Alexandru Duma și preoții: Alexandru Cervid, Silvestru Pogar, Vlad Voicu și Zorel Zima, preotul paroh. În cuvintele de învățătură, părintele Filip l-a prezentat pe Sfântul Anton ca fiind un sfânt actual, care prin viața și scrierile sale, inspiră și azi spre trăirea unei vieți sfinte în mijlocul Bisericii. În timpul cuminecării, copiii parohiei și un grup de la grădinița locală au cântat acompaniați de pian „Sunt copil, Isuse”, inspirați fiind de predică.

În acest context spiritual și sub privirea ocrotitoare a Sfântului Anton, preotul paroh a invitat părinții prezenți să-și aducă copiii în vacanță la oratoriu. În colaborare cu

pedagogii, aici se va oferi zilnic un program spiritual și de recreere. Acest centru educațional și de recreere pentru copii a fost amenajat de către Asociația „Ave Miriam”, cu sprijinul firmei Ara Shoes și a Consiliului Județean.

După binecuvântarea copiilor și sfințirea crinilor, credincioșii prezenți au venerat relicva așezată într-o icoană miniaturală a Sfântului Anton. Relicva se va expune spre venerare publică în cadrul liturgic în fiecare marți și festiv, la sărbătoarea Sfântului Anton, pe 13 iunie.

Pr. Zorel ZIMA

Al 4-lea campus ecumenic de la Loreto

Însuflețiți de un singur Spirit și formând un singur trup, 150 de tineri de diferite vârste, de diferite confesiuni (romano-catolici, greco-catolici, ortodocși, luterani și anglicani) și naționalități (italieni, români, englezi, suedezi și danezi) ne-am întâlnit pe 30 iulie la *Centrul Ioan Paul al II-lea* din Loreto, capitala spirituală a tinerilor, pentru a participa la cel de-*al 4-lea Campus Ecumenic* care a avut ca temă: „*Când va veni Spiritul Sfânt asupra voastră, voi veți primi putere și îmi veți fi martori ... până la marginile pământului*” (Fap. 1,8). Din Eparhia de Oradea a participat un grup de 12 persoane, însoțiți de părintele Alexandru Fiț și reprezentanții Biroului Pastoral: Horia Marchiș, responsabil al departamentului pentru tineri, și Sr. Letiția.

Campusul Ecumenic a început cu un moment de rugăciune, urmat mai apoi de o prezentare a tuturor delegațiilor, după care seara a fost petrecută împreună într-o atmosferă de sărbătoare.

„*Dacă trăim potrivit Spiritului, să ne și purtăm potrivit Spiritului*” (Gal. 5,16). Aceste cuvinte au fost tema celei de-a doua zi, care am început-o printr-un moment de rugăciune, când fiecare dintre noi a primit cuvântul Domnului pentru ziua respectivă, după care a urmat cateheza zilei, prezentată de pastorul luteran Henrick Kristing Heldal, care ne-a vorbit despre Spiritul Sfânt, cel care locuiește în inima fiecărui creștin și poate transforma viața noastră prin darurile sale, dacă îi permitem acest lucru. Christie, o tânără luterană ne-a dat mărturia vieții sale, cum prin rugăciune, Spiritul Sfânt, ei care era nerăbdătoare, i-a dăruit darul răbdării și al seninătății.

„*Noi toți am fost botezați într-un singur Spirit spre a forma un singur trup, și toți am fost adăpați într-un singur Spirit*” (1 Cor 12,13) a fost tema celei de-a doua cateheze, susținută de părintele Alexandru Fiț, care ne-a vorbit despre Spiritul Sfânt primit prin sacramentul botezului și care ne unește cu Cristos și ne constituie o singură Biserică. Opera Spiritului nu se oprește doar aici, ci ne oferă comuniune prin darurile primite și comuniunea sfinților. Spiritul Sfânt este mereu în mijlocul nostru, de aceea fiecare dintre noi

trebuie să își asume o responsabilitate, deoarece toți am fost înzestrați cu daruri pe care trebuie să le primim și să le punem în practică, creând astfel un dialog spre unitate. În această zi am auzit mărturia de viață a lui David, care ne-a povestit despre cum s-a schimbat radical viața sa în urma unui accident de motocicletă, suferit de fratele său care și-a pierdut piciorul stâng. Prin această suferință Dumnezeu a făcut o mare minune în viața acestei familii, nu numai prin faptul că fratele său a supraviețuit și acum este campion de ciclism, dar și pentru că s-au apropiat de biserică și acum, la rândul său, el este cel care oferă un cuvânt de mângâiere celor care se află în situații asemănătoare.

„*Când va veni Spiritul Sfânt asupra voastră, voi veți primi putere și îmi veți fi martori*” (Fap 1,8) a fost tema celei de-a treia cateheze, susținută de părintele Damaschin, preot ortodox din Reșița, care a amintit tinerilor că un bun creștin, după ce a fost încorporat prin Botez cu Cristos, are nevoie de un aliment spiritual, Euharistia, și de Spiritul Sfânt pentru a ajunge la acea maturitate în Cristos spre care este chemat fiecare creștin. În această zi am ascultat mărturiile despre ce a însemnat trăirea într-un campus ecumenic pentru trei tinere din Reșița.

În fiecare zi, după momentele de cateheză și mărturiile de viață, toți tinerii ne-am împărțit în șapte grupuri de discuții, unde fiecare a avut ocazia și posibilitatea de a vorbi despre propria sa experiență, despre darurile Spiritului Sfânt, și despre modul în care acestea prind viață și aduc roade în viața cotidiană.

După amiaza am avut din nou ocazia de a ne întâlni pentru a comunica frumusețea acestui parcurs spiritual și ceea ce s-a discutat în micile grupuri de dimineață. A urmat apoi rugăciunea de seară, moment în care am prezentat Domnului intențiile pe care tinerii le-au scris pe parcursul zilei, după care a urmat cina și momentul de întâlnire pentru diferitele activități propuse precum: corul, dansul, newsletter, creativitate, foto/video, unde a predominat o atmosferă de energie, veselie și bucurie specifică tinerilor.

În această perioadă petrecută la Loreto am avut ocazia să vizităm orașul Tolentino și Biserica Sfântul Nicola da Tolentino, un sfânt care a trăit propria viață prin simplitate și sfințenie. Aici Părintele Massimo, superiorul acestei mănăstiri augustiniene, ne-a povestit despre experiența sa de viață în căutarea chipului lui Cristos, despre modul în care a simțit nevoia să picteze icoane și, prin această „scriere a chipului lui Cristos”, Dumnezeu i-a dăruit darul de a vedea astăzi în chipul persoanelor pe care le întâlnește însăși persoana lui Isus Cristos.

Momentul central al acestor zile ecumenice a fost pelerinajul făcut de la Centrul Ioan Paul al II-lea spre Sanctuarul din Loreto, unde a avut loc veghea de rugă-

ciune. Am simțit în acest sanctuar prezența Mariei care ne-a primit cu iubirea sa de mamă, aici am găsit acea pace sufletească și ei, fiecare tânăr i-a încredințat propria viață, cerându-i ca și viața noastră să fie un continuu „da” lui Dumnezeu și o trăire cu bucurie a credinței.

În acest Sanctuar, în această „casă spirituală a tinerilor” cum o numea Ioan Paul al II-lea, duminică a avut loc încheierea Campusului Ecumenic prin celebrarea Sfintei Liturghii de către Episcopul Tonucci. Episcopul a mulțumit tinerilor pentru prezența lor și pentru exemplul lor de viață și de trăire a credinței, iar la sfârșitul celebrării a urmat procesiunea în „sfânta casă”.

Acest campus ecumenic este o experiență de neuitat, o îmbogățire spirituală dar și umană, unde am avut cu toții ocazia să ne simțim bine împreună, să ne respectăm unii pe alții creând unitate în diversitate.

Mulțumim Bunului Dumnezeu pentru aceste momente frumoase, mulțumim Biroului Pastoral și tuturor celor care au făcut posibil acest schimb de experiență.

Impresiile tinerilor participanți

Horia Marchiș:

Pentru mine a fost ce-a de-a treia oară când am vizitat Centrul Papa Ioan Paul al II-lea: prima oară am fost la Forumul European al Tinerilor, apoi am fost în vizită cu un grup de preoți și călugări romano-catolici din comunitatea de slovaci a Diecezei de Oradea.

Campusul Ecumenic este o experiență pe care fiecare tânăr ar fi bine să o trăiască, deoarece este momentul oportun de a cunoaște și înțelege modul de a trăi credința al tinerilor aparținând altor confesiuni. Faptul că toți am acceptat să împărtășim și să trăim o săptămână împreună demonstrează că importanța cea mai mare o are Dumnezeu și credința în El, nu modul în care ne manifestăm credința.

Mulțumim lui Dumnezeu și organizatorilor că au făcut posibilă această întâlnire și că am participat și noi, tinerii greco-catolici.

Rita Jurcă: Mă bucur foarte mult că am reușit să particip la acest campus ecumenic, unde am avut ocazia să cunosc oameni noi și culturi noi, respectiv

religii noi. Pentru mine a fost o experiență deosebită și de neuitat, aici m-am simțit cu adevărat om, iar pentru mine, om înseamnă a proveni de la Dumnezeu și a merge spre Dumnezeu. În această săptămână am învățat lucruri noi, am avut un program frumos unde cu toții am reușit să ne cunoaștem și să vorbim cât mai mult, am participat la discuțiile pe grupuri, unde am vorbit despre Spiritul Sfânt, fiecare în parte și-a exprimat ideile și propriile gânduri deschis în fața noastră, am participat la workshop-uri, am vizitat „Sanctuario della santa casa di Loreto” care a fost un loc mirific, am fost foarte impresionată de minunățiile acelei

bazilici, am avut un moment de liniște pentru sufletele noastre acolo și cred că cu toții ne-am umplut de pace, liniște sufletească și bucurie. Sunt foarte mandră ca am participat și sper să mai particip în continuare la astfel de activități.

Andrei Dascălu: Participarea la întâlnirea ecumenică de la Loreto ne-a oferit oportunitatea de a cunoaște tineri având alte confesiuni, de a înțelege cultura și obiceiurile din alte țări, modul în care se desfășoară liturghiile, dar și viziunea acestora asupra lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă Spiritul Sfânt pentru fiecare dintre noi și cum putem să avem o viață spirituală în prezența acestuia. Am reușit să mă încarc spiritual, să mă rog pentru cei apropiați și să fiu mai aproape de Dumnezeu. Ceea ce m-a impresionat cel mai mult a fost implicarea tinerilor participanți în activitățile organizate pentru noi. Totodată, mărturiile unor tineri ne-a făcut să ne schimbăm modul în care percepem întâmplările mai puțin fericite din viețile noastre, deoarece acestea sunt încercări care ne fac mai puternici și reprezintă o cale de a ne apropia mai mult de Dumnezeu. A fost o experiență unică.

Xenia Bara: Întâlnirea ecumenică de la Loreto a fost o experiență deosebită. Am întâlnit oameni noi, având confesiuni și tradiții diferite, dar am constatat cu bucurie că avem foarte multe în comun. Mi-au plăcut în mod deosebit discuțiile pe grupuri, unde am avut oportunitatea să ne împărtășim gândurile și trăirile în legătură cu ce înseamnă Spiritul Sfânt pentru fiecare dintre noi, cum îi simțim prezența și cum acționează în viețile noastre. Au fost memorabile și serile în care am cântat împreună, reușind să creăm bună-dispoziție, să ne apropiem unii de alții și să legăm noi prietenii. Am rămas plăcut impresionată de faptul că din ce în ce mai mulți tineri aleg să îl primească pe Dumnezeu în viețile lor și să urmeze calea lui Cristos. Sper să am posibilitatea să particip și pe viitor la aceste întâlniri, deoarece m-am simțit foarte bine și am avut multe de învățat.

Sr. Letizia

Hramul Mănăstirii „Preasfintei Inimi a lui Isus”

Vineri, 15 iunie 2012, de sărbătoarea „Preasfintei Inimi a lui Isus”, a avut loc la Zalău hramul mănăstirii surorilor din Congregația „Institutul Preasfintei Inimi a lui Isus”, fondată de Maria Schinina.

La invitația maicii superioare, Doroteea Azzara, și a surorilor din congregație, au sosit credincioși din Zalău și împrejurimi, împreună cu părintele protopop de Zalău, Valer Părău, preoți greco-catolici din protopopiatul de Zalău, precum și parohul Bisericii Romano-Catolice din Zalău, pr. Sövéř István.

Liturghia solemnă a fost condusă de către părin-

tele vicar foraneu al Sălajului, Gheorghe Țurcaș, iar pr. Nicolae Bodea, protopopul Șimleului-Silvaniei, a rostit cuvântul de învățătură. După liturghie a avut loc consacrarea mai multor familii la Preasfânta Inimă a lui Isus, iar două persoane care au făcut această consacrare în anii trecuți, au dat mărturie despre binecuvântările observate în această perioadă în propriile lor familii. Programul s-a încheiat cu un program artistic susținut de copiii de la grădinița care își desfășoară activitățile în cadrul mănăstirii.

Întregul eveniment a fost transmis în direct și la Radio Maria.

Orest NICHITA

S-a întors la Domnul

Liviu Dat, născut la 19.05.1982 a decedat în ziua de 24.07.2012. A fost voluntar al Asociației Caritas Eparhial Oradea. Redăm în continuare o parte din gândurile împărtășite de Liviu când era voluntar:

Înainte de a intra în Caritas Eparhial, am avut ocazia de a vedea ce înseamnă voluntariatul în străinătate. Tinerii de acolo fac totul din suflet, nu se șochează și nu simt dezgust, indiferent de cum arată beneficiarul din fața lor. Am încercat să aplic această atitudine acasă. Împart haine și mâncare, fără să fac diferențe între nevoiași. Dincolo de hrană, le pot oferi un și un sfat. Sunt oameni care nu au cu cine schimba o vorbă. Ei nu mai contează pentru nimeni. Mulți gândesc că cei care sunt pe stradă, pot fi de vină pentru cum au ajuns. Eu mă gândesc de câte ori îi văd că e vina mea, vina noastră, vina societății. Sunt atitudini care pot doborî oameni.

Liviu, la Caritas Eparhial Oradea a oferit peste 125 de ore celor aflați în dificultate.

Credința acestui tânăr s-a manifestat prin fapte de caritate.

În numele tuturor angajaților, voluntarilor și be-

neficiarilor îi mulțumim lui Liviu și îl rugăm pe bunul Dumnezeu să îl așeze în cortul dreptilor Săi.

Caritas

